

Warszawa, dnia 22 lipca 2016 r.

BAS - WAL – 1447/16

Pan Poseł
Paweł Arndt
Klub Parlamentarny
Platforma Obywatelska

Opinia prawna

w sprawie trybu zawierania przez stowarzyszenie umów z członkami zarządu tego stowarzyszenia

I. Tezy opinii:

1. Od dnia 20 maja 2016 r. członkowie zarządu stowarzyszenia nie mogą w jego imieniu zawierać umów z innymi członkami zarządu, wszystkie umowy z członkami zarządu stowarzyszenia w imieniu tego stowarzyszenia zawierać może jedynie członek organu kontroli wewnętrznej wskazany w uchwale tego organu lub pełnomocnik powołany uchwałą walnego zebrania członków (zebrania delegatów).

2. Członek zarządu, który zawrze w imieniu stowarzyszenia umowę z innym członkiem zarządu, będzie ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 39 Kodeksu cywilnego. Ponadto umowa taka będzie nieważna.

II. Przedmiot opinii

Przedmiotem opinii jest zagadnienie prawne trybu zawierania przez stowarzyszenia umów cywilnoprawnych związanych z bieżącą działalnością stowarzyszenia z członkami zarządu tego stowarzyszenia.

Opinia przygotowana została na zlecenie Pana Posła Pawła Arndta przyjęte przez Biuro Analiz Sejmowych dnia 30 czerwca 2016 r. i uwzględnia stan prawny na dzień 22 lipca 2016 r.

Opinia przygotowana została z uwzględnieniem następujących aktów prawnych:

- 1) ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach[1];
- 2) ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny[2] (dalej: KC).

III. Zasady reprezentacji stowarzyszenia przy zawieraniu umów z członkami zarządu

W obecnym stanie prawnym zasady zawierania przez stowarzyszenie umów z członkami zarządu tego stowarzyszenia reguluje art. 11 ust. 4 prawa o stowarzyszeniach. Przepis ten dodany został do ustawy nowelizacją prawa o towarzyszeniach z dnia 25 września 2015 r., która weszła w życie **20 maja 2016 r.**[3] Według przywołanego przepisu w umowach między stowarzyszeniem a członkiem zarządu oraz w sporach z nim stowarzyszenie jest reprezentowane przez członka organu kontroli wewnętrznej wskazanego w uchwale tego organu lub pełnomocnika powołanego uchwałą walnego zebrania członków (zebrania delegatów). Zakres zastosowania art. 11 ust. 4 obejmuje wszystkie umowy zawierane między stowarzyszeniem a członkami zarządu, a nie jedynie umowy o pracę. Oznacza to, że obecnie członkowie zarządu stowarzyszenia nie mogą zawierać w imieniu tego stowarzyszenia umów z pozostałymi członkami zarządu. Umowy cywilnoprawne z członkami zarządu stowarzyszenia mogą być zawierane jedynie przez członka organu kontroli wewnętrznej wskazanego w uchwale tego organu lub pełnomocnika powołanego uchwałą walnego zebrania członków. Celem art. 11 ust. 4 prawa o stowarzyszeniach wydaje się być zapewnienie organowi nadzorczemu stowarzyszenia oraz walnemu zgromadzeniu członków kontroli nad działaniem zarządu i wyłączenie możliwości zawierania przez członków zarządu umów ze stowarzyszeniem bez zgody innych organów stowarzyszenia.

Sposób reprezentacji stowarzyszenia przewidziany w art. 11 ust. 4 nie stanowi w prawie polskim *novum*. Podobny model zastosowany jest np. w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością. Według art. 210 § 1 Kodeksu spółek handlowych w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników.

W przypadku zawarcia przez członka zarządu w imieniu stowarzyszenia umowy z innym członkiem zarządu zastosowanie znajduje art. 39 Kodeksu cywilnego, zgodnie z którym kto jako organ osoby prawnej zawarł umowę w jej imieniu przekraczając zakres umocowania organu, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o braku umocowania. Ponadto umowa taka będzie nieważna[4].

Autor:

dr Przemysław Sobolewski

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych